

N:o 49.

Af Herr F. T. Borg: Om ändringar i 14 och 19 §§ af Riksdagsordningen, rörande valrätten.

Tvenne riksdagsperioder äro snart tilländalupna, sedan frågan om den politiska rösträttens utsträckning inträdde i sitt senaste skede. Med allt större röstpluralitet och slutligen utan omröstning har Andra Kammaren uttalat sig för denna reform, vilkoret för de fleste andra reformer af dess mera vigt. Första Kammarens bleklagda nej har dock varit lika envist som Andra Kammarens vidhållande af sitt reformsträfvande i denna punkt. Hufvudskalet bland motståndsmännen är, att de hysa betänklighet för att öka antalet af valmän så betydligt, att tyngdpunkten för den politiska makten i ena Kammaren komme att öfverflyttas från de nuvarande maktinnehafvarne till nya, för hvilkas politiska kvalifikationer man tror sig icke ega tillräckliga garantier, ehuru denna betänklighet saknar grund i erfarenheten, alldenstund de hos oss i det närmaste politiskt rättslösa klasserna i intet afseende framstått såsom ovärdige fulla politiska rättigheter, utan tvärtom genom en aktningvärd utveckling af sin ekonomi, sin intelligens och sin moral visat sig deraf förtjenta, helst sedan en allmän upplysning blifvit bland dem spridd genom skolan, pressen, föreningar m. m. Så länge emellertid nämnda betänklighet förefinnes hos Riksdagens ena Kammare, kan man ej påräkna framgång åt reformen.

En dylik tveksamhet borde ej kunna möta i fråga om den politiska valrättens utsträckning till en viss afdelning af en annan medborgareklass, nemligen den afdelning af myndiga qvinnor, som skattar för inkomst af minst 800 kronor, för taxerad egendomsvärde af minst 1,000 kronor, eller för arrende af minst 6,000 kronor i taxeringsvärde, enär dessa qvinnors antal är så ringa, att de nuvarande politiskt röstberättigade männen ej lära behöfva frukta att sålunda af dem öfverflyglas i politiken, ej heller att af dem lida intrång i sina ekonomiska rättig-

heter, något som man ännu här och hvar befarar, t. ex. i fråga om föreslagen utvidgning af gift qvinnas eganderätt.

De steg, som i Sverige de senaste årtiondena tagits för att bereda qvinnan fri- och rättigheter, som motsvara hennes anlag och förmåga, ingifva förhoppning om att man skall vara benägen att tillerkänna myndig qvinna, hvilken skattar lika mycket till kommun och stat som mannen, samma politiska rättigheter som denne. Qvinnan hos oss innehar redan på tjenstemannaområdet, i industrien, i vetenskapen och konsten en bemärkt och aktad ställning; mången qvinna intager till och med på ett och annat af dessa områden en plats, hvarifrån hon sprider Sveriges ära äfven utom fosterlandet; är det då rätt och billigt att man undanhåller *henne*, oaktadt myndig och lika med mannen bidragande till det allmännas behof, en rättighet, som mannen eger endast på grund af dessa *hans* bidrag? Man har omsider gifvit qvinnan samma kommunala rättigheter som mannen, hvarför då ej också gifva *hennes* rättighet att deltaga, på samma vilkor som den politiskt röstberättigade mannen, i valet af dem, som skola stifta de lagar, hvilka äfven hon skall lyda och hvilka inverka äfven på hennes lif? För min del förmår jag ej upptäcka någon skymt af skäl för tillbakasättande af ifrågavarande kategori af qvinnor och tillägger, i detta fall stolt öfver mitt fosterland, att mera värda och värdiga qvinnor, än Sverige i gångna tider haft och än i dag eger, har ingen nation att uppvisa. Hvarför skulle vi då icke också vara de förste att anvisa qvinnan den högsta offentliga hedersplatsen vid vår sida, den politiska fullmyndighetens och likställighetens? Det är, i sanning, vi, ej hon, som deraf skola skörda den största äran.

Jag dristar därför föreslå, att början af § 14 i Riksdagsordningen erhåller följande lydelse:

Valrätt tillkommer inom den kommun, der *de* bosatte äro, en hvar i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad man *och qvinna*, hvilken, o. s. v.;

samt § 19:

Till ledamöter i Andra Kammaren kunna endast väljas *personer* — — —

Om remiss till Konstitutions-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1884.

F. T. Borg.